

“ ..... maar ik houd niet van ze!”

Interview met Reinier Akkermans, oud-hoofdredacteur en -columnist van Zoogdier

“Ik weet veel van zoogdieren, maar ik houd niet van ze!” Deze uitspraak is kenmerkend voor Reinier Akkermans (51); relativerend en kritisch, soms graag choquerend, maar wel gemeend, openhartig. Hij heeft belangstelling voor alles wat met de vrije natuur verband houdt en zet zich graag én voor de volle 100% in, als dat nodig is. Maar aaibaarheid zegt hem niets. Jarelang stond zijn column op de achterpagina van Zoogdier. Voor het vorige nummer, van december 2003, schreef hij zijn laatste. De redactie vond ze niet meer passen in de nieuwe opzet van het blad.

Jij was de eerste hoofdredacteur van Zoogdier; hoe ben je dat geworden?

Binnen de VZZ ontstond destijds, zo'n vijftien jaar geleden, behoefte aan een blad met populair-wetenschappelijke artikelen, dat toegankelijk zou zijn voor een breed publiek en toch wetenschappelijk verantwoord. Ik zat toen in het VZZ-bestuur en heb met enkele 'oude relaties', zoals Dirk Criel, Pieter Elbers en Piet van der Reest (en in 't begin ook Jaap Taapken van Huid & Haar), een formule voor Zoogdier bedacht. Het moest een tijdschrift worden met serieuze stukken én actie. De zoogdieren moesten leuk en interessant worden voor een groter publiek dan de Lutralezers. Met zowel Nederlandse als Vlaamse

inbreng en een redelijke spreiding over de zoogdiergroepen. Kortom, leuk, maar verantwoord en daarnaast ook kritisch en opiniërend. Ook het wervende karakter vonden wij belangrijk. Het moest de belangstelling voor zoogdieren bevorderen en de omvang van de VZZ vergroten. In grote lijnen is die formule na 14 jaar nog steeds te herkennen 'evenals het oorspronkelijke ontwerp voor de layout van Walter Lentjes'.

Na vijf jaar ben je gestopt als hoofdredacteur
Dat was om privé-redenen: door de geboorte van onze tweeling had ik niet genoeg tijd meer. Maar de achterpagina, die wilde ik wel blijven doen. In eerste instantie gericht op de

werving van leden, werd het allengs meer een spiegel voor de zoogdierwereld. Ik vind het telkens leuk de achterpagina te schrijven: kritisch, relativerend met een knipoo. Ik wilde de VZZ-mensen eens laten glimlachen en af en toe heilige huisjes omverwerpen, als aanzet voor opinievorming en discussies. Het zoogdierwereldje is teveel naar binnengericht. Jammer dat het opiniërende, de kritische houding van leden binnen de vereniging niet veel weerklank vindt. Overigens krijg ik zelf regelmatig reacties op mijn achterkantjes, zowel bijval als kritiek. Niet dat mijn stukjes altijd even goed waren, maar ik lees ze nog met plezier terug.

Je vindt de leden te weinig kritisch, hoe erg is dat, vaart de VZZ geen juiste koers?

De VZZ doet weinig aan zoogdierbescherming, de nadruk ligt sterk op zoogdierkunde. Terwijl juist bescherming meer en meer nodig is. De vereniging zou moeten opkomen voor de belangen van in het wild levende zoogdieren en duidelijker standpunten moeten innemen. Zoogdier kan een belangrijke rol spelen in de discussie daarover. Dat was oorspronkelijk ook onze opzet: in de naamgeving van Zoogdier is de volgorde (Tijdschrift voor) zoogdierbescherming en zoogdierkunde, bewust omgedraaid. En het is Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, daar staat zoogdierkunde voorop. Wat de Vogelbescherming voor de vogels betekent, zouden wij voor de zoogdieren moeten betekenen. Zoogdieren moeten meer worden gepositioneerd als "daar moet je voor gáán".

Hoe kan de vereniging aan bescherming doen?

Om te beginnen door te fungeren als centrum voor alles rond zoogdieren. Promotiecentrum, vraagbaak, beschermingsplatform: kortom bij alles over zoogdieren moet het publiek aan de VZZ gaan denken: Misschien moet ook de naam worden vergemakkelijkt tot bijvoorbeeld 'zoogdiervereniging': een afkorting als VZZ is buiten de eigen kring nietszeggend. Toetreden tot het mediacircus en proberen externe geldbronnen te verkrijgen. Denk aan de goede doelen loterijen op de televisie. Tegelijkertijd moet de VZZ veldmensen faciliteren en professionals aan zich binden. Daarvoor beschikt de VZZ over twee tijdschriften, kan het veldhulpmiddelen ter beschikking stellen en administratieve romp-

slomp overnemen, bijvoorbeeld Flora- en faunawet-vergunningen regelen (om maar eens een absurde Haagse regeling te noemen). Onder professionals versta ik dan niet alleen beroepsonderzoekers, maar ook deskundige hobbyisten die de VZZ heel veel heeft, en mensen die bij natuurbeheer en -beleid betrokken zijn. Al die mensen zouden het vanzelfsprekend moeten vinden lid van VZZ te zijn.

Hoe zie jij het bureau van de vereniging dan?

Als belangencentrum, als intermediair voor kennisoverdracht en kennis, als basis voor lobby en actie. Het bureau moet een kracht in het veld zijn, dat veelvuldig in de media acteert. Nu is het teveel een projectenbureau, dat zich richt op de verkoop van data en het uitvoeren van onderzoekopdrachten. Onderzoek mag wel en dataverkoop ook, maar beide zijn secundair. Dat soort zaken moet je in een aparte stichting onderbrengen. De vereniging zelf moet meer in de schijnwerpers staan. Dit ten behoeve van de eigen leden en de zoogdieren.

En de rol van het tijdschrift Zoogdier?

De oorspronkelijke formule voldoet nog wel, maar heeft bijstelling, want die is wat slechts geworden. Het blad zou wat meer vrolijkheid mogen uitstralen, zonder meteen aan degeelijkheid in te boeten. Het onderscheid met Lutra, het wetenschappelijke tijdschrift van de vereniging, moet helder zijn en ook vanuit Lutra bewaakt worden. Als een artikel in het Engels is geschreven, is dat onvoldoende reden om het in Lutra op te nemen. Zoogdier mag wat gevarieerder: meer van alles wat, zoals artikelen, opinie en bescherming. Het moet de sfeer oproepen dat het druk is op het zoogdierfront: "zoogdieren niet stoffig, maar trendy".

Ben je zelf nog actief in de natuurbescherming op andere fronten?

Ik doe veel in het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Dat begon in de jaren tachtig, toen ik naar Limburg verhuisde en betrokken raakte bij de totstandkoming van de Limburgse vissenatlas. Eigenlijk heb ik van jongsaf aan belangstelling gehad voor alles wat met de natuur verband hield. Als middelbareschool-jongetje kende ik al heel veel planten, verstierde daardoor vaak de biologies, als we plantjes moesten determineren. Dan riep ik al meteen door de klas hoe die

plant heette. Daarna de vogels, maar mijn gehoor is niet scherp, ik had moeite met het onderscheiden van de geluiden. Tijdens mijn studie biologie in Utrecht kwam ik in aanraking met zoogdieren. Wat mij trok, was het onbekende, het niet-toegankelijke van zoogdieren, omdat zij zo'n verborgen leven leiden. Met aibaarheid heb ik niets. Ik weet veel van zoogdieren, maar ik hou niet van ze.

Na de vissenatlas, 'Vissen in Limburgse beken' kwamen de vlinders in beeld, wat in samenwerking met de Vlinderstichting leidde tot de Vlinderatlas. Van daar uit was het een kleine stap naar de libellen, daar moet ook nog een atlas van komen. En nu ben ik weer terug bij de zoogdieren: als lid van het redactieteam voor een Limburgse Zoogdierenatlas, een samenwerking tussen het Genootschap en de VZZ. Een van de leuke kanten van het Natuurhistorisch Genootschap is, dat het een veldorganisatie is voor iedereen. Je kunt er op elk gebied terecht: planten, insecten, zoogdieren, paddestoelen. Je verbreedt je blik en daar ben ik zelf ook in gegroeid.

Wat heb je nog op je wensenlijstje?

Ik vind dat de natuurverenigingen min of meer gecorrumpereerd raken. Het draait meer en meer om gegevensverkoop. De leden worden zoveel mogelijk aangezet tot het doen van waarnemingen, die dan door de vereniging worden verkocht. Eigenlijk zou er

in Nederland één brede organisatie moeten ontstaan zoals Natuurpunt in Vlaanderen: terreinbeheerders en veldonderzoekers van diverse pluimage onder één dak: een organisatie voor een breed publiek én voor specialisten. Afbreken die verzuiling, weg met de hokjes en oogkleppen. En bovenal minder de oren laten hangen naar het Ministerie van Landbouw en zijn subsidiepoten. Dan heeft de veldbeleving in Nederland toekomst.

Alice Pilot

